

**Protokoll fra møte i Faggruppen for plantehelse, plantevernmidler
og rester av plantevernmidler (Faggruppe 2) i VKM
18. januar 2007 kl. 09.00-14.00**

Deltakere:

Fra Faggruppe 2:

Erik Dybing (leder og møteleder), Hans Ragnar Gislerød, Trond Hofsvang, Leif Sundheim og Anne Marte Tronsmo

Fra Bioforsk Plantehelse:

Arild Sletten og Trond Rafoss (til stede under deler av agenda punkt 3)

Fra Mattilsynet, Seksjon plantevernmidler:

Håkon Petter Brække og Hilde Paulsen

Fra sekretariatet til VKM:

Elin Thingnæs og Malin Lemberget Lund (Ref.)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Møteleder ønsket velkommen til møte i Faggruppe 2. Ingen av medlemmene meldte seg inhabile i noen av sakene på møtets dagsorden. Dagens møte omhandlet flere plantehelsesaker og ingen plantevernmidler. På forrige møte i faggruppen ble det derfor vedtatt at kun faggruppeleder og faggruppens eksperter i plantehelse skulle innkalles til dagens møte. Videre gav faggruppen dette utvalget myndighet til å fatte vedtak i sakene på dagsorden.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent.

3. Plantehelsesaker

Ips amitinus

VKM mottok 5. januar 2007 en bestilling fra Mattilsynet der de ber om en risikovurdering av skogskadegjøreren *Ips amitinus*. Risikovurderingen skal være i henhold til ISPM No. 11 (2004). Forhold som spesielt ønskes vurdert er:

1. Vurdering av sannsynlighet for at skadegjøreren er etablert i Norge i dag og vurdering av potensialet for naturlig spredning til Norge fra områder i Europa der skadegjøreren er etablert.

2. Sannsynlighet for introduksjon (innførsel og etablering) med handel med ulike typer planter og treprodukter fra land der skadegjøreren forekommer. (Eks: Planter og formeringsmateriale, kuttete greiner, barket og ubarket tømmer, trelast, treemballasje, flis, bark)
3. Vurdering av potensielle konsekvenser, inkludert økonomiske og miljømessige konsekvenser, av en etablering av arten i Norge.

Bestillingen ble sendt til faggruppemedlemmene i forkant av møtet. Mattilsynet ga en orientering om bakgrunnen for bestillingen, som så ble gjennomgått. I bestillingen står det at Mattilsynet i 2004 bestilte en ”innledende risikovurdering” fra Skogforsk (nå Norsk institutt for skog og landskap). Faggruppen påpekte at bruken av begrepet ”innledende risikovurdering” er misvisende, noe Mattilsynet var enig i.

Vedtak: Mattilsynet vil i fremtidige bestillinger bruke ordet ”rapport” om denne typen dokumentasjon.

Det ble videre stilt spørsmål ved om det finnes tilstrekkelig data til å kunne gjennomføre risikovurderingen Mattilsynet ber om, og om det i det hele tatt er behov for en risikovurdering på *Ips amitinus*.

Vedtak: Faggruppen konkluderer at risikovurderingen Mattilsynet ber om vil være viktig å gjennomføre. Faggruppen er imidlertid usikker på om det er nok datagrunnlag til å besvare spørsmål 1 i bestillingen: Å gi en vurdering av sannsynlighet for at skadegjøreren er etablert i Norge i dag og vurdering av potensialet for naturlig spredning i Norge fra områder i Europa der skadegjøreren er etablert. Det ble videre besluttet å bestille en faglig rapport fra Norsk institutt for skog og landskap som bakgrunn for en risikovurdering fra faggruppen. Mattilsynet foreslår 1. november 2007 som leveringsfrist, men presiserer at dette ikke er noen hastesak og at en utsettelse vil være mulig. Faggruppen påpeker at en realistisk leveringsfrist vil avhenge av tiden det tar for VKM å innhente bakgrunnsrapporten.

Pærebrann

VKM mottok 22. juni 2006 en bestilling fra Mattilsynet der de ber om en risikovurdering av Pærebrann. Risikovurderingen skal være i henhold til ISPM No. 11 (2004). For å kunne komme frem til mest mulig riktig bekjempelsestiltak og nivå på disse, ønsker Mattilsynet spesielt å få belyst hvilke produksjonsmessige og økonomiske konsekvenser en eventuell spredning til viktige fruktdistrikter, som for eksempel Hardanger, Sogn og Fjordane og Telemark, vil kunne få for fruktprodusentene. Det er også behov for å få belyst hvilke konsekvenser en slik spredning vil få for planteskoler, hageeiere, samt eventuelle miljømessige konsekvenser. Faggruppe 2 bestilte en rapport om pærebrann fra Bioforsk. Rapporten, ”Fire blight in Norway – An assessment of the plant health risk for the plant disease fire blight in Norway”, ble mottatt 15. desember 2006 og er bakgrunn for de konklusjoner Faggruppe 2 har gitt i sin risikovurdering.

Rapporten fra Bioforsk ble sendt ut i forkant av møtet. Det ble også sendt ut en revidert utgave der de økonomiske konsekvensene var vedlagt. Representantene fra Bioforsk ga en kort oppsummering av rapporten og de konklusjoner de har kommet frem til. De påpekte at de hadde prioritert å konsentrere seg om spredning og etablering i Norge fremfor de økonomiske sidene ved et evt. utbrudd.

Rapporten ble grundig diskutert i faggruppen. Mattilsynet savnet et avsnitt om hvilke konsekvenser global oppvarming vil ha for spredning av pærebrann i forhold til fremtidige klimaendringer. Representantene fra Bioforsk forlot møtet etter diskusjonen.

Vedtak: Bioforsk vil gjøre mindre endringer i rapporten i henhold til faggruppens diskusjon. VKM vil motta en endelig utgave av rapporten innen 1. februar. Dersom Mattilsynet ønsker en risikovurdering på spredning av pærebrann som en konsekvens av global oppvarming, må de lage en egen bestilling på dette. En slik vurdering vil være omfattende og faggruppen vil måtte trekke inn ytterligere ekspertise utenfra.

Faggruppens risikovurdering av pærebrann er basert på rapporten fra Bioforsk . Et utkast til risikovurderingen ble sendt til faggruppemedlemmene i forkant av dagens møte. Utkastet ble diskutert og behandlet.

Vedtak: En rekke endringer i utkastet ble vedtatt etter innspill fra medlemmene. VKMs sekretariat vil ferdigstille utkastet så fort som mulig og sende det ut til gjennomlesning av faggruppemedlemmene før endelig oversendelse til Mattilsynet 7. februar.

Floghavre

Mattilsynet refererte til et møte med Elin Thingnæs, Ola Nøren Johansen og Torstein Skjolden den 15. januar der det ble gitt en kort orientering om problematikken rundt floghavre. Gjeldende forskrift om floghavre ble fastsatt i mars 1988 og revidert i januar 2004. Mange av bestemmelsene har imidlertid sin opprinnelse fra før 1988, og det ønskes en vurdering av floghavre som indirekte skadegjørere og om forskriftenes bestemmelser er hensiktsmessige.

Vedtak: For at bestillingen skal bli tatt opp på neste faggruppemøte 15. mars må utkast til bestillingen sendes til VKM senest 1. mars.

4. Generelt om plantehelsesaker

Sekretariatet vil lage et generelt oppsett for oppsummering av faggruppens arbeid i VKM. Hovedideen bak oppsummeringen er at faggruppene overleverer sine erfaringer og anbefalinger for videre arbeid til den nyoppnevnte komiteen som trer i kraft 1. april 2007. Oppsettet vil være klart til møtet i Faggruppe 2 den 15. mars.

Vedtak: Faggruppen luftet noen tanker rundt temaet, og innspillene vil bli lagt frem til møtet 15. mars.

5. Plantehelsesaker i Mattilsynet

Mattilsynet har i løpet av høsten 2006 utarbeidet en anbefaling overfor Landbruks- og matdepartementet om plantehelseområdet bør bli en del av EØS-avtalen eller ikke. Dersom det blir besluttet at Norge skal implementere EU sitt plantehelseregulativ vil dette måtte gjøres på visse vilkår. Det vil bl.a. være behov for vernesoner for enkelte skadegjørere.

Mattilsynet viste til en liste over en rekke karanteneskadegjørere der tidligere risikovurderinger er gjort:

- *Amauromyza maculosa* (1996)
- *Artioposthia triangulata* (1998)
- Influenz of earthworm on soil properties and crop production (1998)
- *Colletotrichum* spp. (2000)

- *Eriosoma lanigerum* (1996)
- *Leptinotarsa decemlineata* (1996)
- *Liriomyza trifolii* (1996)
- *Liriomyza huidobrensis* (1996)
- *Liriomyza sativae* (1996)
- *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (1996)
- *Phytophthora ramorum* (2004)
- Potato Leafroll Virus (1996)
- Potato Spindle Tuber Viroid (2000)
- *Puccinia horiana* (1996)
- *Puccinia pelargonii-zonalis* (1996)
- *Quadraspidiotus perniciosus* (1996)
- *Ralstonia solanacearum* (1999)
- Tomato Spotted Wilt Virus (1996)
- Virus på jordbær (2001)
- *Xanthomonas fragariae* (2000)

Mattilsynet vil muligens trenge en oppdatering av en eller flere av disse risikovurderingene. Potato Spindle Tuber Viroid i settepotet og rød marg i jordbær *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* vil kunne være de mest aktuelle å starte med. Det vil altså bli et betydelig økt behov for risikovurderinger på plantehelsesaker sammenlignet med de to foregående årene i VKM. Faggruppen mener at dette vil være et godt utgangspunkt for den nye, separate faggruppen på plantehelse som skal oppnevnes 1. april (Faggruppe 9).

Vedtak: Ut ifra sitt faglige ståsted støtter faggruppen Mattilsynets prioriteringer, og orienteringen tas til etterretning.

6. Saker fra møte i hovedkomiteen

Møteleder orienterte kort fra sist møte i hovedkomiteen, 5. desember 2006.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

7. Saker til hovedkomiteen

Ingen saker.

8. Møter o.a av felles interesse

Sekretariatet minnet om Plantemøte Østlandet 7-8. februar. Hvis noen av medlemmene er interessert i å delta på møtet, vil VKM dekke utgiftene.

To av faggruppemedlemmene orienterte om en ny tverrfaglig gruppe i Artsdatabanken. Gruppen skal ta for seg fremmede arter og risikovurdere disse som en mulig trussel mot biologisk mangfold i Norge.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

9. Nytt fra sekretariatet

Søknadsfristen for medlemskap i VKM var 15. januar. Fra 1. april vil plantehelse bli representert av en ny og separat faggruppe, Faggruppe 9.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning.

10. Eventuelt

Ingen saker.

11. Nye møtedatoer

Siste møte i faggruppen før nyoppnevningen av VKM er 15. mars.